

Thema: Als herboren...

Overweging 22 mei 2016 – Marc van de Giessen

Lector: Thea van Deijl

“... De wereld zal pas af zijn als we gezamenlijk aan deze wereld bouwen.
Alleen kunnen we het namelijk niet.
Profeet Jesaja zegt: ‘het is al begonnen, merk je het niet?’
Messias Jezus zegt: ‘Het komt, het is dichtbij, het is in jullie midden.
Overall zijn bevrijdingsbewegingen aan de gang, uittochten, reddingspogingen.
Pogingen tot genezing.
Sluit je aan bij zo’n beweging’ ...”

Eerste lezing: Fragment uit: ‘Red hen die geen verweer hebben’

Tweede lezing: Johannes 3:1-17

Openingsgebed

Aan God, de Enige en Eeuwige,
die Zijn woord in ons heeft gelegd.

Aan de ene Mens,
de man van Nazareth,
onze tochtgenoot ten leven.

Aan de Geest die ons bijeen brengt,
ons bezielt en inspireert,
dragen wij dit uur op.

Dat we elkaar mogen ontmoeten,
bemoedigen en verrijken
op ons pad naar waarlijk leven.

Amen.

Lied: Ik wens jou vrede

Bas v.d. Bent / Traditioneel - Basisgroep Alkmaar

Ik wens jou vrede, gegroet ben jij
en wie je ook bent wees welkom hier.
Gegroet ben jij, gegroet ben jij,
ik wens jou vrede gegroet ben jij.
Gegroet ben jij, gegroet ben jij
en wie je ook bent wees welkom hier!

(2-st. canon: inzet op begin 1^e en 3^e regel)

Welkom en inleiding

Lied: Voor de zevende dag

Huub Oosterhuis / Antoine Oomen

1.koor 2.allen

Wek mijn zachtheid weer.
Geef mij terug de ogen van een kind.
Dat ik zie wat is.
En mij toevertrouw.
En het licht niet haat.

Eerste lezing

Fragment uit: 'Red hen die geen verweer hebben' van Huub Oosterhuis

De Profeet Jesaja zegt: het is al begonnen, merk je het niet?

Messias Jezus zegt: het komt, het is dichtbij, het is in jullie midden. Overal zijn bevrijdingsbewegingen aan de gang, uittochten, saneringen- pogingen tot genezing.

Sluit je aan bij zo'n beweging. Bid dat je mag vinden. Wie bidt om heilige geest, ontvangt heilige geest. Dat staat geschreven: woorden van Jezus. Wees moedig, denk niet klein over jezelf. Laat al het goede dat gedaan wordt, op je inwerken, je activeren, je rustig maken en doelgericht.

Dat je soms ineens aan iemand denkt en weet; ik moet iets van me laten horen, ik moet bereikbaar zijn, ik moet er zijn bij hem, bij haar, met mijn aandacht, mijn kracht. Of plotseling zeker weet; ik moet dat werk doen, deze beproeving aanvaarden, deze taak op mij nemen, deze liefde volbrengen, ik moet niet wanhopen; dat is denk ik, in de Geest van God-Ik-zal-er-zijn.

En als Jezus van Nazareth je zo zag zoeken, en verlangen, zou hij zeggen; Jij bent niet ver weg van het Koninkrijk van God.

Lied: Wek uw kracht

Huub Oosterhuis / Tom Löwenthal

Wees hier aanwezig, woord ons gegeven.
Dat ik U horen mag met hart en ziel.

Refr: Wek uw kracht en kom ons bevrijden. (2x)

Woord ons gegeven, God in ons midden,
toekomst van vrede, wees hier aanwezig.
Uw wil geschiede, uw koninkrijk kome.
Zie ons, gedoog ons, laat ons niet vallen.

Refr: Wek uw kracht en kom ons bevrijden. (2x)

Dat wij niet leven, gevangen in leegte.
Dat wij niet vallen terug in het stof.
Zend uw geest, dat wij worden herschapen.

Refr: Wek uw kracht en kom ons bevrijden. (2x)

Dat wij U horen, dat wij U leven,
mensen voor mensen, alles voor allen.
Dat wij volbrengen uw woord, onze vrede.
Wek uw kracht en kom ons bevrijden.

Refr: Wek uw kracht en kom ons bevrijden. (2x)

Wees hier aanwezig, woord ons gegeven.
Dat ik U horen mag met hart en ziel.

Refr: Wek uw kracht en kom ons bevrijden. (2x)

Tweede lezing - Johannes 3:1-17

Zo was er een Farizeeër, een van de Joodse leiders, met de naam Nikodemus. Hij kwam in de nacht naar Jezus toe. 'Rabbi', zei hij, 'wij weten dat u een leraar bent die van God gekomen is, want alleen met Gods hulp kan iemand wondertekenen doen die u verricht.'

Jezus zei: 'Waarachtig, ik verzeker u; alleen wie opnieuw geboren wordt, kan het koninkrijk van God zien.'

'Hoe kan iemand geboren worden als hij al oud is?' vroeg Nikodemus. 'Hij kan toch niet voorde tweede keer de moederschoot ingaan en weer geboren worden?'

Jezus antwoordde: 'Waarachtig, ik verzeker u, niemand kan het koninkrijk binnengaan, tenzij hij geboren wordt uit water en geest. Wat geboren is uit een mens is menselijk, en wat geboren is uit de Geest is geestelijk. Wees niet verbaasd dat ik zei dat jullie allemaal opnieuw geboren moeten worden. De wind waait waarin hij wil; je hoort zijn geluid, maar je weet niet waar hij vandaan komt. Zo is het ook met iedereen die uit de Geest geboren is.'

'Maar hoe kan dat?' vroeg Nikodemus.

'Begrijpt u dit niet', zei Jezus, 'terwijl u een leraar van Israel bent? Waarachtig, ik verzeker u; wij spreken over wat we weten en we getuigen van wat we gezien hebben, maar jullie accepteren ons getuigenis niet. Wanneer jullie me niet geloven als ik over aardse dingen spreek, hoe zouden jullie me dan geloven als ik over hemelse dingen spreek?'

'Er is toch nooit iemand opgestegen naar de hemel behalve degene die uit de hemel is neergedaald de Mensenzoon.'

'De mensenzoon moet hoog verheven worden, zoals Mozes in de woestijn de slang omhoog geheven heeft. Want God had de wereld zo lief dat hij zijn enige Zoon gegeven heeft, opdat iedereen die gelooft, in hem eeuwig leven heeft. God heeft zijn Zoon niet naar de wereld gestuurd om een oordeel over haar te vellen maar om de wereld door hem te redden.'

Overweging: Als herboren

Vorige week ben ik naar de cryo sauna geweest in het Olympisch stadion. Misschien zag je al de Facebook uitnodiging. Dit is namelijk de nieuwste trend voor gezondheid freaks, het duurt in totaal slechts 3 minuten.

Door deze cryo sauna komt er energie vrij, herstel je sneller van blessures, voel je je fit, super gezond, vermindert je migraine of hoofdpijn, en slaap je ineens beter. De cryo sauna is niet comfortabel warm maar is in extreme kou van – 110 graden. Een intense ervaring. Je lichaam maakt zuurstofrijk bloed aan, produceert extra gelukshormonen zodat je er weer helemaal tegenaan kan.

Je voelt je alert, blij, fit, en als herboren. De reclame leuzen zijn duidelijk; Wakker, Energiek en Herboren, de cryo sauna laat je opnieuw geboren worden. Je kan er weer tegenaan! Met hernieuwde kracht kan je het leven aan. Toegegeven; het is pijnlijk en intens. Maar je moet er wat voor over hebben om herboren te worden.

Nikodemus

Van de cryosauna krijg ik aanzienlijk minder ongemak dan van het verhaal van Nikodemus. Wat bedoel je nu eigenlijk met opnieuw geboren worden? Eigenlijk best een normale vraag van Nikodemus. Wederom geboren, of zoals uit het grieks vertaald; "van Boven" geboren worden. Wat is dat dan? In de Katholieke, Oosterse en Anglicaanse traditie verwijst "opnieuw geboren" worden naar de doop. Om met de brief aan Titus te spreken; "De Doop wordt "het bad van wedergeboorte en vernieuwing door de heilige Geest" (Tit. 3,5) genoemd.

In Evangelische en Pinksterkerken wordt de wedergeboorte gezien als de persoonlijke ommekeer van een zondig mens naar een verlost mens. Het vereist een bekeringservaring- een concrete persoonlijk

ingreep van God in het leven. Evangelicalen hebben een soort geheimtaal ontwikkeld waarin zij bij elkaar kunnen checken of je waarachtig bent wedergeboren. Elk getuigenis vertelt over de Godservaring, de persoonlijke ommekeer en afstand doen van zonden. In de meer verlichte en spirituele kringen wordt de wedergeboorte gezien als het ontwaken van de ziel. Wedergeboorte is zoiets als het worden wie je tendiepste bent. Er is sprake van een transformatie waar verdriet en pijn doorleefd moet worden om vervolgens los te laten- en waarachtig te leven. Hoe zuiverder de ziel, des te meer deugdzaam je levensweg wordt. Ik moet zeggen; Persoonlijk weet ik me niet goed raad met de evangelische wedergeboorte, mede omdat ik als 18 jarige als "kind van de duisternis" ben uitgemaakt door een oudste van de gemeente. Ik had in mijn getuigenis verzuimd te melden dat het bloed van Jezus dat mij vrij had gekocht. Ik kies daarom tot vandaag de weg van de verlichte Katholiek. De wedergeboorte is mijn inziens het verlangen om in de Geest van Jezus – mee te bouwen aan een wereld die recht doet aan allen. Als dankjewel aan de Levengever. En de Doop is voor mij hierin het religieus referentiekader wat ik van mijn ouders mee heb gekregen.

Jezus de nieuwe Mozes

Dit brengt mij bij het fragment van Oosterhuis. Hij wijst als het ware op de wedergeboorte van de wereld. Als de mensheid opnieuw geboren wordt, gebeuren er onstuitbare dingen. Bevrijdingsbewegingen, uittochten, reddingspogingen. Pogingen tot genezing. Woorden van Jezus zeggen ons; "Wees moedig. Denk niet klein over jezelf. Laat al het goede dat gedaan wordt op je inwerken, je activeren, je rustig maken en doelgericht". Huub Oosterhuis leest de Joods-Christelijke Schrijften- in lijn met de bevrijdingstheologie; De God-Ik-zal-er-zijn roept op tot sociale rechtvaardigheid. De boeken van Mozes, de profeten en de wijsheidsboeken laten keer op keer een God ten tonele verschijnen die oproept om Hem te eren door voor elkaar te zorgen. Samengevat in de 10 woorden; Heb lief, doe recht, dood niet. Of zoals de titel van zijn boekje, uit psalm 82 zegt; Red hen die geen verweer hebben. Jezus refereert in het gesprek met Nikodemus aan Mozes die de koperen slang toont. In het oude testament, in Numerie 21 om precies te zijn, staat opgetekend dat de Israëlieten in de woestijn gebeten werden door giftige slangen en ten dode opgeschreven waren. Toen Mozes een hartekreet naar God kenbaar maakte, is God het volk genadig geweest. Iedereen die in geloof opkeek naar de koperen slang van Mozes werd gered. Jezus gebruikt dit verhaal van de Israëlieten als beeldspraak van zijn eigen missie. De slangen staan symbool voor de zondigheid van de mensen. De hartenkreet is opnieuw gehoord door God. En een ieder die gelooft in Jezus' boodschap- zal leven vinden. Net zoals de Israëlieten het leven vonden om naar de koperen slang te kijken. Ik ga er vanuit dat het publiek van Johannes, maar zeker Nikodemus, deze beeldspraak heel goed begrepen. Deze woorden riepen een hele geloofswereld op. De God-Ik-zal-er-zijn geeft ,via Jezus, leven en laat je door dit bewustzijn "opnieuw geboren worden".

Collectieve wedergeboorte

De wereld zal pas af zijn als we gezamenlijk aan deze wereld bouwen. Alleen kunnen we het namelijk niet. Profeet Jesaja zegt; het is al begonnen, merk je het niet? Messias Jezus zegt: 'Het komt, het is dichtbij, het is in jullie midden. Overal zijn bevrijdingsbewegingen aan de gang, uittochten, reddingspogingen. Pogingen tot genezing. Sluit je aan bij zo'n beweging.' Ik roep daarom op, om tegen alle feiten in, niet te wanhopen en als geloofsgemeenschap een beweging te zijn die bevrijding brengt. Voor elkaar en de wereld. Moedig, niet klein denkend over onszelf, in de Geest van God-ik-zal-er-zijn. Zoekend en verlangend. In de cryo sauna onderging ik vorige week een korte en hevige ervaring. De omgeving waar ik mij bloot stelde had enorme invloed hoe ik me voelde; Fit en vitaal. Ik kon de wereld weer aan. Als herboren.

Laten wij als gemeenschap ook een omgeving zijn waarin we na de wekelijkse viering de wereld weer aankunnen. Dat we ons laten inspireren en motiveren door de boodschap om God te eren door sociale rechtvaardigheid na te streven.

Het is mijn wens dat de Duif ons vitaal houdt, gelukshormonen aanmaakt, ziel blessures herstelt en energie vrijmaakt. Om als herboren de wereld weer tegemoet te gaan.
Moge het zo zijn.

Pianomuziek

Geloofsbelijdenis

Ik geloof in God,
de God die de wereld tot leven roept
en die vraagt om ons antwoord.

Ik geloof in Jezus, in wie ik de mens herken
zoals God ons heeft bedoeld.

Ik geloof in een gemeenschap die,
toegerust met de kracht van de geest,
vrijheid geeft aan mensen.

En ik weet zeker, dat God dichtbij is
en dat zij naar ons glimlacht.

Collecte

Intenties die werden opgeschreven in het groene boek

Tafelgebed

Huub Oosterhuis / Bernard Huijbers

voorzang: Die naar menselijke gewoonte
met een eigen naam genoemd werd
toen hij in een ver verleden
werd geboren, ver van hier,

allen: die genoemd werd: Jesjoe, Jezus,
zoon van Jozef, zoon van David,
zoon van Jesse, zoon van Juda,
zoon van Jacob, zoon van Abram,
zoon van Adam, zoon van mensen,
die ook zoon van God genoemd wordt,
heiland, visioen van vrede,
licht der wereld, weg ten leven,

levend brood en ware wijnstok,
die, geliefd en onbegrepen,
werd bewaard in taal en teken
als een eeuwenoud geheim,
als een wachtwoord doorgegeven,
als een vreemd vertrouwd verhaal,
die een naam in mijn geheugen,
die de stem van mijn geweten,

die mijn waarheid is geworden:
hem gedenk ik hier en noem ik,
als een dode die niet dood is,
als een levende geliefde,
die gekozen heeft te leven
voor de armsten van de armen,
helpman, reisgenoot en broeder
van de allerminste mensen,

die, ten dage dat hij rondging
door de dorpen van zijn landstreek,
mensen aantrok en bezielde,
hen verzoende met elkaar,
die niet steil en ongenaakbaar,
niet hooghartig, als een heerser,
maar in knechtsgestalte leefde,
die zijn leven voor zijn vrienden...

voorzang: ...prijs gaf, door een vriend verraden,
die, getergd tot op het kruis,
voor zijn vijand heeft gebeden,
die, van God en mens verlaten
is gestorven als een slaaf,

allen: die gestrooid is in de akker
als het kleinste van de zaden,
die daar wacht een lange winter
in de stilte van de dood,
die als graan geoogst zal worden,
die als brood gedeeld wil worden
om in mensen mens te worden,
die, verborgen in zijn god,

onze vrede is geworden,
onze ziel tot rust gekomen,
die ons groet vanuit zijn verte,
die ons aankijkt van dichtbij,
als een kind, een vriend, een ander,
hem gedenk ik hier, hem noem ik
en beveel hem bij je aan,
als je levende geliefde,

voorzang: als de mens die naast je is.

Nodiging

Breken en delen van brood en wijn

Lied: Deze wereld omgekeerd

Huub Oosterhuis / Bernard Huijbers

De wijze woorden en het groot vertoon,
de goede sier van goede werken,
de ijdelheden op hun pauwentroon,
de luchtkastelen van de sterken:
al wat hoog staat aangeschreven
zal Gods woord niet overleven;
hij wiens kracht in onze zwakheid woont
beschaamt de ogen van de sterken.

Zijn woord wil deze wereld omgekeerd:
dat lachen zullen zij die wenen,
dat wonen zal wie hier geen woonplaats heeft,
dat dorst en honger zijn verdwenen.
De onvruchtbare zal vruchtbaar zijn,
die geen vader was zal vader zijn;
mensen zullen andere mensen zijn,
de bierkaai wordt een stad van vrede.

Wie denken durft dat deze droom het houdt,
een vlam die kwijnt maar niet zal doven,
wie zich aan deze dwaasheid toevertrouwt,
al komt de onderste steen boven:
die zal kreunen onder zorgen,
die zal vechten in 't verborgen,
die zal waken tot de morgen dauwt.
Hij zal zijn ogen niet geloven.

Gedachten rond het thema

Onze Vader

Naardense Bijbel

Vader over ons in de hemelen,
geheiligd worde uw naam;
kome úw koninkrijk,
geschiede úw wil als in de hemel ook op de aarde,
ons nodige brood, geef ons dat vandaag;
en vergeef ons onze schulden,
zoals wij ook vergeven hebben
wie ons iets schuldig zijn;
en breng ons niet in beproeving,
maar ontruk ons aan het boze!

Activiteiten en informatie

Slotlied: Die mij droeg

Die mij droeg op adelaarsvleugels,
die mij hebt geworpen in de ruimte.
En als ik krijsend viel
mij ondervangen met uw wieken
en weer opgegooid
toddát ik vliegen kon
op eigen kracht.

H.Oosterhuis / T.Löwenthal

Zegenbede